

DÉLMAGYARORSZÁG

AZ MSZMP SZEGED VÁROSI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

A nemzeti egység az erő megsokszorozásának lehetősége

Sarlós István nyilatkozata

A Hazafias Népfrontmozgalom szerepéről, tevékenységéről szinte nem eshet szó anélkül, hogy az emberek ne elemeznék a szocialista nemzeti egység kovácslásában, a tudati tényezők kialakításában elért eredményeket. Ez a téma különösen időszerű most, hiszen a HNF március 14-én kezdődő VII. kongresszusán a küldöttek a Magyarországi életében, fejlődésében oly meghatározó nemzeti egységből kiindulva, s a teendőköt megvitatta vetnek számot az elmúlt fél évtized eredményeiről. E kérdéskörrel Sarlós István, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Hazafias Népfront Országos Tanácsának főtitkára Mélykúti Attilának, az MTI munkatársának adott nyilatkozatot.

— A nemzeti egység az erő megsokszorozásának lehetősége, s ilyen minőségben nélkülözhetetlen minden gazdasági, településfejlesztési, kulturális program megszerzéséhez és végrehajtásához. Azt is világosan kell azonban látni, hogy olyan egységet, amelyben valamennyi állampolgár minden kérdésben azonos nézeteket vall, realitáson még elképzelni sem lehet; munkahelyen, lakóhelyen, baráti körben sokszor lehet találkozni olyan jelenségekkel, amelyek az emberek közötti ellentéteket, feszültségeket, olykor a társadalmi rétegek és csoportok közötti érdekellentéteket tükrözik. Akadnak, akik ebből azt a következtetést vonják le, hogy a nemzeti egység, amiről a Népfront beszél, nem is olyan szilárd, nem is olyan széles körű, mint amilyennek hirdetik.

Nyilvánvaló, hogy lehetnek és vannak olyan emberek, akiknek az egyéni, a csoportos érdekük, látószögük nem esik egybe azzal, amit az élet egy-egy területén programként meghirdetünk, feltételezünk. Mind-eből az is következik, hogy a legesszerűbbnek tűnő döntések körül is kialakulhatnak viták. Az ellentétes vélemények összecsapása önmagában is jó lehet arra, hogy például gondolkodásra késztesse azt, aki valamit állít, mond. Mi a szükségszerűséget felismerő, szabadon gondolkodó emberek társadalmát valósítjuk meg. Az önálló gondolkodás, az egészséges kételkedés az ember, a társadalom életében fontos tényező. Értem ezen azt a gondolkodásmódot, amely kritikusán fogad mindent, ám amit magáévá tett, azt minden körülmények között támogatja és érvényesíti.

Amikor azt mondjuk, hogy nemzeti egységűre törekszünk, mindig hozzátesszük: az alapvető politikai célok, a szocializmus céljainak elfogadását illetően ezt az egységet már létrehoztuk. Aki politikával, társadalmi kérdésekkel foglalkozik, az tudja, hogy teljes egységnek tekinthető az is, ha az alapvetően ellenkező véleményt vallók száma elenyészően csekély. A legfőbb célok elfogadása mellett vannak más nagyon fontos kérdések is — például a ragaszkodás a hazához — amelyekben egységnek kell lennie. Ezzel kapcsolatban azt hiszem, mi még nem fordítottunk kellő figyelmet és gondot arra, hogy az emberekben jobban megszilárdítsuk annak tudatát: Magyarországi állampolgárai. Azok magyarként, németként, románként, szerbként, szlovákként. És, ha valaki egy országnak az állampolgára, s

ezt az állampolgárságát megtartja, akkor ezzel már vállalja azt a kötelezettségét, hogy az ország törvényei szerint él. Akkor egyben vállalja azt is, hogy az ország felvirágztatásáért cselekszik, hiszen ezen működik az ő egyéni jóléte is. Feladatunk tehát, hogy ezt a Magyarországot konkrét hazaként, a világ egy tényezőjeként fogadjuk el az állam polgára. Legyen erről a Magyarországról pontos és hű képe, legyen benne kötődés, erő, hogy ezt a Magyarországot akarja erősíteni. Ehhez az kell, hogy ez az ország ne egyszerűen állampolgárságot adó közigazgatási egység, vagy államhatalmi tényező legyen, hanem — egymástól elválaszthatatlanul — történelmi múlt és történelmi jelen is. És ebbe a múltba nemcsak a történelmi könyvekben megírt események tartoznak bele, hanem a helyi szokások, a viselkedésformák, az emlékek, a népdalok, a művészet, a népművészet alkotásai éppúgy, mint az ipar és technika fejlődése.

A mindezeket a területeket felölelő nemzeti és történelmi tudatot illetően elmaradunk néhány szocialista országtól, ahol a történelmi múlt nagyjairól sokkal többet beszélnek, mint mi, s jóval többet is tudnak. Mi a kiemelkedő személyiségekre szinte mindig évfordulóhoz köve emlékezünk, holott például Mátyás király, Nagy Lajos, Báthory, Bethlen Gábor, Rákóczi, Petőfi és Ady, Tancsics Mihály és József Attila számunkra minden nap a magyar történelem eszméileg, szellemileg példamutató személyiségei, akiknek a „jelenlétét” állandóan éreztetni kell. Történelmi múltunk nagyjainak bemutatását, tetteik, elképzeléseik és gondolataik felidézését, élesztését folyamatosnak kell tenni; úgy, hogy ott legyen mellettük az őket támogató, a történelmet ténylegesen mozgató erő is, így Dózsa Györgynél — akárcsak a szobránál — az „ismeretlen paraszt” az „ismeretlen magyar” emléke, jelentősége. A történelem így válik érdekessé, vonzóvá, értelmessé, olyanná, hogy részeseit, formálóit követni lehet. Mert a példakép azt jelenti: olyanná akarok válni, vagy azt hiszem, olyanná válhatok. Így közelítve az persze természetes, hogy nem lehet mindenki például Bethlen Gábor. De, ha Bethlen reformjainak voltak végrehajtói — prédikátorok, kézművesek, katonák, adminisztrációban dolgozó emberek —, akik azonosulni tudtak a nagy gondolkodó eszméivel, márpedig voltak, akkor van-

nak minden, e kor iránt érdeklődő számára ideálok, követhető példakép. Eppen ezért tartom természetesnek, hogy az esztendővel szakmunkástanulónak a jól dolgozó idős mester a példaképe, akitől a fogásokat elsajátítja, és nem feltétlenül valamelyik világhírű politikus vagy író. Szintén a nemzeti egységet, a nemzeti öntudatot erősítheti, ha mai életünket úgy mutatjuk be, hogy mindenki érezze: korunk is kitermeli azokat az embereket, akik a jövőben hivatkozási alapot jelenthetnek. Az adott szakmában, az élet fejlesztésében elért sikereket — legyen szó munkáról, politikusról, orvosról — mindig el kell ismerni. Ez ad ösztönzést arra, hogy valaki érdemeket, mi több, újabb érdemeket szerezzen, hiszen látja, hogy cselekedeteinek, mondandójának nem átmeneti, nem pillanatnyi a hatása.

— Sokszor elhangzott már, hogy a gazdasági fejlődés mögött elmaradt a tudati. A feszültségek milyen teendőket jeleznek a népfrontmozgalomnak?

— Ha 1945-ben elem tettek volna két papírt, azt mondva, az egyike írom le, milyen lesz 35 év múlva a gazdasági helyzetünk, a másikkra pedig, hogy milyenek lesznek az emberek, akkor most kiderülne: mind a két vonatkozásban pontatlan a „prognózisom”. Az akkori körülmények között azt gondoltam, hogy mindenki, mindennap legalább háromszor eszik meleg ételt, és jól lakik, és mindenkinek lesz munkaruhája és gálaruhája is, és lesz állása. Fel sem tételeztük volna, hogy a televízió, a távfűtés, a metróépítés mindennapos, megszo- kott kelléke lesz életünknek. Aztán 1945-ben azt is hittem, hogy harminc-egynéhány év múlva az emberek annyira becsületesek lesznek, hogy azt a fogalmat: börtön, csak régi időkre vonatkoztatva, regényekben fogják olvasni, s a kölcsönös segítség — miként az élőlénynek a levegő — társadalmi alapelv lesz. Mondtam is, hogy, ha egyszer majd mindenki elvégzheti az általános iskolát, a középiskolát, akkor mindenki el is végzi azt, s önmagától törekszik a nagyobb tudás megszerzésére. A mai tények azt bizonyítják, hogy a gazdasági szintünk a vártnál sokkal magasabb, az erkölcsi-tudati viszont alacsonyabb.

Ez rögtön programot is ad. A termelési folyamatokban olyasfajta változás megy végbe, amely — az emberi agy gondolatainak realizálásaként korszak — beprogramozott gépekkel — leegyszerűsíti és könnyíti a munkát. Ugyanakkor az ilyen, látszólag — de csak látszólag — sokkal egyszerűbb feladattal megbízott embertől azt kívánjuk —, s tudjuk ő is azt szeretné —, hogy nagyobb műveltsége, magasabb kulturája legyen. A munkafo- lyamat tehát látszólag egyszerűbb, az egyszerűbb munkát végző emberrel szembeni

(Folytatás a 2. oldalon.)

Ópusztaszeri tervek Fejlődés, kis lépésekkel

Mint a falvak többségében, Ópusztaszeren is úgy mérik a lehetőségeket: mi az, amire feltétlenül muszáj kivitelezőt keresni, s pénz is kerül a megépítésére; mi az, amit kevés pénzből, sok társadalmi munkával létre lehet hozni, és mi az, amire bár jogos igények lennének, megvalósítását el kell halasztani.

Az új, négytantermes iskolát már építik, megvan rá a pénz, csak még az átadás ideje nem bizonyos. Egyelőre a jövő év április 4-ére tervezik, ám, ha alvállalkozókat szerelnek, építőket találna a községi tanács, december 31-re átadhatnák a gyerekeknek és a pedagógusoknak az épületet. Alvállalkozókat azonban nehezen találunk a helyi termelőszövetkezetnek van ugyan építőbrigádja, ők azonban már elkötelezték magukat a Nemzeti Emlékpark építésén. Arra készül a tanács, megkeres szegedi vállalatokat: járuljanak hozzá, hogy a náluk dolgozó, Ópusztaszeren lakó építő, szerelő szakmunkások — akár éves szabadságuk terhére — részt vehessenek az iskola építésében.

Kecskeméti Gáspár tanácselnök elmondta, arról is dönteniük kell, milyen irányban terjeszkedjék a falu. Nem szeretnék, ha a baksi út mentén épülnének tovább a házak: egészségesebb, esztétikusabb lenne a település szerkezete, ha a termelőszövetkezet központi majorjával szemben vagy a nemzeti park irányában oszтанának új házhelyeket. Legkedvesebbnek ez utóbbi megoldást tartanák, ám így az erdőgazdaság kárát meg kellene téríteni, az pedig legalább hatmillió forintba kerülne. Valószínű hát, hogy erről a tervről le kell mondanuk. Az új iskola elkészültét nemcsak a diákok és a pedagógusok várják: jogosan kérnek kultúrát szórakozóhelyet az ópusztaszeri fiatalok is. Megígérték nekik, ha elkészül az új iskola, a mos-

tani központi iskola épületében ifjúsági klub nyílna. Jelenleg a termelőszövetkezet biztosít helyet a fiataloknak. A községi könyvtár is beköltözhét ugyanoda, a falu széléről, ahol most nem a legjobb helyen működik. Művelődési ház nincs Ópusztaszeren, s nem is reménykednek benne, hogy belátható időn belül építhetnek.

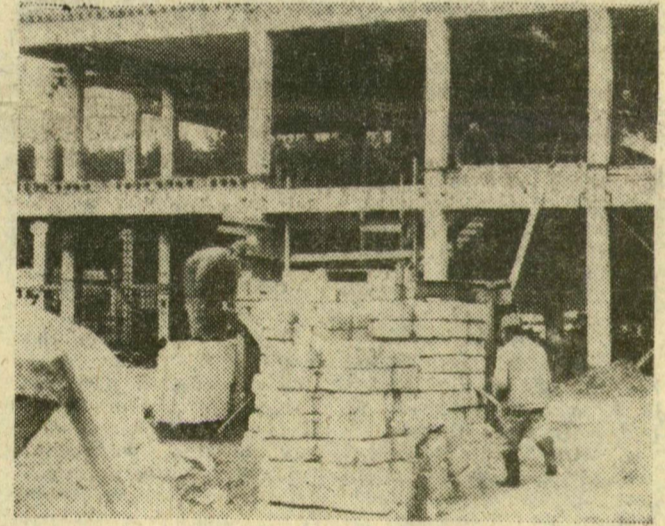
Ópusztaszeren ma is a házról kell tartani a temetésig az elhunytakat, mert nincsen ravatalozó. A költségvetés és a tervek viszont már megvannak, kivitelező is akadt: a kisteleki tanács költségvetési üzeme a tervek szerint áprilisban megkezdte az építést. Szeptemberre készen is lesz a ravatalozó, melynek használatáról megállapodtak az egyház képviselőivel. Nyolcszáz ezer forintba kerül: önkéntes befizetéssel mintegy 50 ezer forintot a lakosság is vállalt belőle. Falvainkban szinte minden közműgazdálkodási vállalatot a lakosság társadalmi munkájára: az az ópusztaszeri ravatalozó is feltehetően a helybeliek sok száz órási társadalmi munkájával készül majd el.

Sportöltöző és pályák építését tervezik. A beköltözéssel egyidőben bővítik a belterületi víz- és villanyhálózatot. A meglevő közműanyagok karbantartását, a kisebb felújításokat megoldják.

A csatornahálózat építésére viszont nincs anyagi fedezet. Annyit csatornáznak, amennyit társadalmi munkában el tudnak végezni. Nincs bekötve az artézi víz jó néhány családi házba, s egyelőre nem is lesz a tának annyi pénze, hogy ezt megoldhatná.

Változott a helybeliek szemlélete az utóbbi években. A falugyűlésen, tanács- tagi beszámolókon az derül ki: az ópusztaszeriek egyre jobban magukénak érzik a falut, és belátják, ahhoz, hogy jobb körülmények közt éljenek, maguknak is hozzá kell járulniuk. Jó a tanács kapcsolata a helybeli társadalmi szervezetekkel. Az Árpád vezér Termelőszövetkezet részéről sem hiányzik a jószándék, ám gyenge adottságokkal, s nem valami eredményesen gazdálkodik a téesz: anyagiakban kevés segítséget tud adni a tagjainak otthon adó falunak.

T. I.

Épül az új iskola

Jó évet zártak a Mindszenti szövetkezetben

A közgyűlésen felszólalt dr. Korom Mihály

Tegnap délelőtt tartotta mérlegzáró közgyűlését a Mindszenti központtal működő szentesi Járási Vegyipari Szövetkezet. A művelődési házban összegyűlt dolgozókat és vendégeket Elekes Sándor köszöntötte. Az elnökségben foglalt helyet dr. Korom Mihály, az MSZMP Politikai Bizottság tagja, a KB titkára, Papdi József, a megyei pártbizottság titkára, Szabó Jánosné, a megyei tanács elnökhelyettese, Horváth János, a KISZÖV elnöke, valamint a szentesi járás és Mindszent, Szegvár nagyközségek párt-, állami vezetői.

A vezetőség beszámolóját Gálné Balázs Mária elnök ismertette. Szavainak különös jelentőséget adott az a tény, hogy a szövetkezet 30 évvel ezelőtti alakult és a tavalyi az elmúlt tervidőszak befejező éve volt. Visszatekintett a megtett útra, és körvonalazta az elkövetkező időszak feladatait is.

Az elmúlt öt esztendő alatt 13 millió forinttal növekedett a közös vagyon, kétszer nyerték el a Kiváló Szövetkezet címet. Tavaly végrehajtották a rugalmas termék váltást és ennek eredményeként 20 millió forint értékben exportáltak termékeket textilkonfekció üzemből. A bedolgozókkal együtt közel 500 fős a szövetkezet, az elmúlt évben mintegy 8 millió forint nyereséget ért el és most félmillió forintot fordítanak a részesedési alapra. Az évi átlagos kereset valamivel meghaladja a 40 ezer forintot. A gazdasági eredmények eléréséért sokat tettek a szocialista brigádok, a szövetkezetben működő társadalmi szervezetek és bizottságok. A hozzászólások megerősítették a vezetőség beszámolóját és egyben kifejezték a szándékot is az újabb feladatokat megoldására, az erők egyesítésére.

Dr. Korom Mihály felszólalásában a központi, me-

gyei, járási, nagyközségi, párt- és állami vezetők nevében is köszöntötte a szövetkezet tagságát és vezetőit az elért jó eredmények, valamint a jubileumi évforduló alkalmából. A nemzetközi nőnap alkalmából külön sok sikert kívánt a lányoknak, asszonyoknak, akik többségét alkotják a szövetkezetben dolgozóknak. Megállapította: a szövetkezetben megértették a XII. pártkongresszus állásfoglalásából adódó gazdaságpolitikai tennivalókat — ezt bizonyítják az elért eredmények. A szövetkezet fejlődése együtt ment végbe az ország szocialista fejlődésével az elmúlt három évtized alatt. A továbbiakban külpolitikai kérdésekkel foglalkozott, szót a Szovjetunió legújabb békekezdeményezéseiről, majd a magyar gazdasági élet legfontosabb célkitűzéseiről. Végül további sikereket kívánt a szövetkezet kollektívájának.